

אבי פיטשון

הוא אמן שמציג בחלל הגלריה, על הבמה וברחוב. הוא מוסיקאי של רוק אנטי מסחרי, סופר של פנזינים בהוצאה עצמית, כרזות רחוב, גרפיטי ורשימות במקומונים. הוא אנרכיסט, פציפיסט ומנפץ אובססיבי של פטישים – של המדינה, השוק, התקשורת וכמובן, של עולם האמנות. והוא תמיד לפני כולם, רדיקלי יותר, משעשע יותר, ויותר נוגע ללב. אבי פיטשון.

גליה יheb

וירטואלי (כלומר, במשמעויות האינטלקטואליות והרוחניות של מעשי כתיבה ספציפיים). למוסיקה שלו תיאלצו להידרש באופנים אחרים.

אף אחד לא כותב כמו פיטשון. לפחות לא כמו פיטשון שאני קוראת. הבנאדם מחייה מלים כמו שדייוויד קופרפילד מחייה את קלאודיה שיפר: גמיש וממזרי, גדול מהחיים וערסי, פואטי ומחרמן. נמוך אך סמלני ביותר; כמו מישהו שיודע כמה מסוכן להתחיל לפלח את קהל היעד שלו, וגם שבועות סבון זה בחינם. הוא הופך כל דבר חבוט או נשכח, סינטי או סכריני לדרמה פילוסופית נוקבת ועצבנית, המוכיחה שוב ושוב שהשאלות ששאלת את עצמך בין גיל 14 ל-18 (בקיורב) עדיין קיימות, קיומיות וחריפות מתמיד. יותר מזה, הדרמה של פיטשון היא זו המוכיחה כי "הדיון" בהא הידיעה – הצבת טענה במובן הפילוסופי, הגדרת מושג, העלאת בעיה, חשיפת דילמה, ניסוח טענה ניתנת להפרכה (או טענה בלתי ניתנת להפרכה; תלוי איזה ז'אנר מדעי אתם מחבבים) הוא אמצעי עזר מסונתז יותר (או סובלימטורי יותר; תלוי איזה ז'אנר נפשי אתם מחבבים) ל"בעיות גיל ההתבגרות" שלכם. ואף יותר מזה, פיטשון כותב על הדרמה שבמסגרתה הדחקתם את השאלות, צמצמתם אותן, עשיתם תיאורטיזציה שלהן (כדי להכחיש את המבוכה והכאב המרכיבים אותן) או העתקתם את התשובות. הוא מזכיר לכם שהחיים זה לא מבחן אמריקני, נישמתחולל עליהם, על החיים, ברגעים אלה ממש, מאבק הישרדות אימנטי.

בייחוד מזכיר לכם פיטשון, פעם אחר פעם בדבקות של מוהיקני אחרון, שאין מסלול יחיד ובטוח של "הדיון". או לפחות את העובדה שהיררכיה בין מסלולים שונים היא ביטוי של תודעה כוזבת בלבד. "בוגר", "מפוכח", "בשל", "הומוגני", "קוהרנטי" או "מפויס", ושאר מיני מלים שאינן שגורות בלקסיקון שלו. "הדיון", כלומר תקשורת שקולה ואחראית תוך התוויית מסלולים נהירים בין שאלות לתשובות, מתפקד כגלגלי העזר של המיינסטרים הליברלי במפעל השתקת הפשיון של עצמו. אמצעי העזר הנאורים, המשוכללים, המרכיבים את הדיון ה"קונסנזואלי" – יכולת ההמשגה, הפרדת העיקר מהטפל, הרחקת עדות

"דני רופ משוחח בשעת צהריים שאננה עם ילדים משותקי מוחין, הוריהם ומחנכיהם. הטענות המנומסות כלפי הזנחה ממסדית, בשילוב דומיננטיות אשכנזית שבעה ונצנוץ ניביו של רופ, משלימים את התמונה לכדי מוצר פוליטיקלי-קורקט מובהק: הכל כאילו במקום, החלש זוכה להשמיע את קולו. אבל משהו בין השורות צורח צרחות אימה בחלל ריק", כך פותח פיטשון מאמר קצר, סטנדרטי, ממצה, "דנידין והקשר האתיופי", בזמן-תל-אביב (2.2.1996). אני יכולה לדמיין את העורך אומר שבע לפני כן: "הצטבר כבר הרבה חומר יחצ"ני על התוכנית הלא-חשובה הזאת. ניתן אייטם של 500 מלה ונעשה מצווה". ואז מתרגש עליו הנחשול הפיטשוני: טלוויזיית פיס. כמרבד אדום לרגלי חופש הפעולה של השוק הקפיטליסטי המאוחר, מנות הדם האתיופי, הארכיטיפיות שלו, גזעים עליונים ונחור-תים, ליברליזם נאור ונאציזם מנומס. ב-500 מלה.

500 מלה מדויקות אך פרדיגמטיות, המדגימות איך מלים הן אקט פוליטי. באמצעות הקשרים, שהם (תמיד/גם) קפיצות דרך, מדלג פיטשון על הלכי רוח ומחשבה קלישאיים ומזמן אל חזית הטקסט את הבלתי מובן מאליו – את הרדיקליות (במובן המסורתי של המלה). כדי להבין עד כמה רדיקליות היא כירורגית אצל, צריך להיווכח בעיתוי הטקסט/האקט (לפני כולם, תוך כדי ירי התותחים בדרך כלל, או במלים אחרות: בהפגנות, בעצרות בכנסים ובכל הזדמנות אחרת המאפשרת חרחור ריב ויצירת פרובוקציה). במיקומו (פנזינים בדרך כלל, אם של אחרים ואם בהוצאת זירוקס עצמית) ולפעמים אף בצורה הגרפית שבה הוא מובא (לכתב היד של פיטשון מידת פונט כזו שלא מאפשרת לו לעשות גרפיטי. פקיד מרחב הירקון ידעו מיד שפיטשון היכה שנית. קולאז'י הזירוקס שלו שואבים את מקורותיהם האסתטיים מהאגפים המחורעים ביותר של תת-תרבות המערב). ובייחוד צריך להבין שמדובר באדם שהצליח להסיר מעליו הגדרות קטגוריות של תחומי עשייה כמו שמסירים חרא מהנעל.

במאמר זה אתמקד, כמו שאומרים, בכתיבה של פיטשון כאקט פוליטי קונקרטי-כל-פעם-מחדש (כלומר, בהבניה הסוציולוגית שלה), ובר-בזמן אתמקד בכתיבה שלו כזעקה במגאפון נואש וכלחישת-תא-יודי

פברואר 2 < הנהלת תיאטרון חיפה משמיטה, לפי בקשת נשיא המדינה, חיים הרצוג, קטע מהמחזה משים, מאת מרטין צ'פמן, העוסק בקללת אלוהים, לאחר שהצגת המחזה עוררה מורת רוח בציבור הדתי. 8 < פרסום רשמי של דו"ח קרפ, ובו ביקורת חריפה על טיפול המשטרה בעבירות שביצעו יהודים בגדה כלפי ערבים. 16 < שביטה של המועצות המקומיות הערביות, במחאה על מצבן הכלכלי ועל האפליה בחלוקת תקציבים. 21 < רפאל איתן באוניברסיטת בן-גוריון בנגב לסטודנט ערבי: "אתה, מה אתה עושה פה? מקומך בסעודה". 23 < מתאבד יעקב לווינסון, מנכ"ל בנק הפועלים. + רואים אור: מלחמת שולל, מאת אהוד יערי וזאב שיף, וכדור שלג, מאת שמעון שיפר, שני ספרים על מלחמת לבנון; האופטימיסט, רומן מאת אמיל חביבי, בתרגום עברי של אנטון שמאס: על הזהות החצויה של פלסטינים אזרחי ישראל; הדבר לעין חובב, מאת עמוס קינן: חזון אפוקליפטי המתאר את עין חרוד ככפר מורדים, אחרי מהפכה פשיסטית בארץ; קיצור שנות השישים, אוסף משירי מאיר ויזלטיר. < אצלי הכל בסדר, תקליט חדש של בועז שרעבי.

מארס 4 < גיליון ראשון של חדשנות, עיתון יומי בהוצאת שוקן, ברוח המקומונים החדשים, ניר'ז'ורנליזם ותל'אביביות. עיתונאים המאוגדים באיגוד המקצועי של העיתונאים יחסמו למחרת את הגישה לבית הדפוס במחאה על הסכמי השכר האישיים בעיתון וינסו למנוע את הפצתו; גיליונות העיתון יחולצו מבית הדפוס. 8 < האסירות הפלסטיניות בנוה תרצה פותחות בשביתת רעב לרגל יום האשה. 16 < חדשנות מתחיל לפרסם את "רב-מכר הקסטות": דירוג הקסטות הנמכרות ביותר בתחנה המרכזית בתל-אביב. במקום הראשון חיים משה עם הלהיט "לינדה לינדה". 22 < הפגנה של צנחני מילואים מול משרד ראש הממשלה נגד השהייה בלבנון, אשר "שוחקת את צה"ל ומורידה את המורל". < הסטודנט הערבי, אמיר מח'ול, מורחק באוניברסיטת חיפה באשמה שהסית סטודנטים להפגין בעת הרצאה של השר אריאל שרון באוניברסיטה. 25 < "פורום מרצים באוניברסיטת תל-אביב", קבוצת מחאה של אנשי אקדמיה, מארגן כינוס בנושא לאומיות, אפליה אתנית וגזענות.

+ הגיאוגרף מירון גבנשתי טוען, כי התהליכים הפועלים להשלמת סיפוחה של הגדה המערבית עברו את השלב הקריטי: מדינת ישראל נהפכה למדינה דו-לאומית ואופציית "הפשרה הטריטוריאלית" סגורה. תגובות נזעמות בחוגי השמאל. < יו"ר לשכת עורכי הדין בתל-אביב, צבי מיתר, קורא לממשלה להקים מכללה אקדמית שתוסמך להעניק תואר עו"ד, כדי לאפשר לבנים ולבנות של עורכי דין שנדחו על ידי האוניברסיטאות להשתלב במשרדים המשפחתיים.

אפריל 12 < תוצאות מפתיעות בבחירות הפנימיות בליכוד למועמד לראשות הממשלה: אריאל שרון זוכה ב-41 אחוז מהקולות, לעומת 59 אחוז ליצחק שמיר. 13 < מחבלים משתלטים על קו 300 של אגד בדרך מתל-אביב לאשקלון. בפעולת חילוץ נהרגת חיילת מנוסעי האוטובוס ושבעה נפצעו. שני מחבלים נהרגים בפעולת החילוץ, שניים נוספים נתפסים חיים, וכפי שיתברר אחר כך, נהרגים בידי כוחות הביטחון. דובר צה"ל: "כל ארבעת המחבלים, שהשתלטו על האוטובוס, נהרגו במבצע החילוץ". 27 < עיתון חדשנות מפרסם, בניגוד להוראות הצנזורה, ידיעה על הקמת ועדת חקירה לבדוק את מות המחבלים בקו 300. בתגובה, הצנזורה סוגרת את העיתון לארבעה ימים. 29 < נחשפת "המחתרת היהודית", קבוצת טרור יהודית שפעלה במכללה האיסלאמית ופגעה בשלושת ראשי הערים בגדה. החשיפה מסכלת ניסיון לפוצץ ארבעה אוטובוסים ערביים בשטחים.

+ הפגנות סוערות של חרדים וחילונים בפתח תקוה, עקב פתיחת בית הקולנוע היכל בלילות שבת. < שופט בית המשפט העליון, גבריאל בך, מותח ביקורת על "בעלי מוסר כפול ביחס לחוק", שמקפידים על הסדר והחוק בתוככי המדינה, אך אדישים לנעשה בשטחים. < תיאטרון חיפה מעלה את המחזה גיטו של יהושע סובול: קורות תיאטרון שפעל בגיטו וילנה, בתקופת השואה. < מנחם בגין מסרב להופיע במקום 120 ברשימת הליכוד לכנסת. < רואים אור: 1949: הישראלים הראשונים, מאת תום שגב, החברה הישראלית בשנתה הראשונה; בין דת ולאום – לקראת זהות לאומית ישראלית, מאת יוסף אגסי. < כתב-העת מגמות מקדיש גיליון ל"בעיה העדתית: המשכיות ושינוי". < בני מוריס

'האופטימיסט: הכרוניקה המופלאה של היעלמות סעיד אבו אל-נחס אל-מתשאאל', מאת אמיל חביבי, תרגם אנטון שמאס, מפרש, הוצאה לאור.

פואטית, קונטציות מילוליות המכוונות לזירות סוציו-היסטוריות מסוימות, הבדיה בדבר אפשרותה של תקשורת שקופה, הדומיננטיות של תקשור הידע (או החוכמה) – מפורקים ומבוזרים על ידי פיטשון בכל שורה ובכל מעשה כל שורה היא מעשה:

כל שאר חתלתולי האינדי, הכאילו מרוצים מהנישה הקטנטנה שלהם, עושים מוסיקה טובה אך לוקה בחסר. הם כולם קולים נורא, אבל זו לא תכונה שמעיפה אותי אל הקיר שמול הרמקולים ("מניפסט", צומת השבון, 1995).

כך מסביר פיטשון את הפרמטרים של הריגוש שהוא משית על עצמו בעקבות דיסק חדש של להקת רדיוהד. פיטשון אינו המקרה החתרני-סטנדרטי של זה המשתמש בכלים הנתונים לו על ידי תרבות בורגנית כדי ליצור סדר יום חדש, בורגני פחות והטרונגי יותר. הוא המקרה של זה שחושף את איוולתה המסוכנת של כלי העזר עצמם, ובכך יוצר הבדל, ולכן הוא בעת ובעונה אחת גם ריאלי-פוליטיקאי וגם פיתום ממשולש ברמודה. בעצם השימוש בכלי עזר שיחיים נתונים, יש משת"פיות עם הפרדת הקטגוריות מייצרת הסדר ועם הטעם הטוב והלשון הנקייה שלו, המייצרת קשרי השתקה והסחת הדעת. משום כך, שימוש זה אף מאפשר לאוטומטיות, לניווט התודעה ולשביעות הרצון (הצרכנית בעיקרה, גם כשהיא "מחאה פוליטית" על פי הכרתה העצמית) להתביית ולהתרבות בנחת בכל מקום. דמו את פיטשון ל"עשרה משחקים בקופסה אחת": כל משחקי הלוח בגודל שווה, בעלי פני שטח זהים, "חילים" צייתנים באותה מידה ובעלי אותן קוביות. אלא שלחלק מן המשחקים יש חוקים מתוחכמים יותר ולחלק פחות, חלקם נשענים על מזל, חלקם על התמצאות במרחב/מישור וחלקם על היגיון מתמטי. זו הכלת הרבה שיטות מחשבה ופעולה בקופסה אחת, בלי להעמיד פנים שמעמדן זהה ושההנאה שניתן להפיק מהן שווה. זו תודעה נדיבה, רבת פנים, בזבזנית, מתהפכת, מקומית, חוזרת חלילה. זו תודעה רפלקסיבית לגבי חשיפת האיוולת שבהיגיון היעילות, החיסכון, הפרגמטיות וההאחדה הסמנטית – היגיון המחבר שיטות ומאכלס רגשות, הנאות, הפסדים, מזלות, אסתטיקות, סוגי הגיוניות וסוגי פרצות לגנבים, קפיצות דרך וצבירות איטיות, תרשימי זרימה ומבני עלילה – בקופסה הומוגנית אחת, ומצפה שתהיה בעלת "אישיות אינטגרטיבית":

בהופעה הזאת חוויתי משהו שמאפשר לי לדבר על "מהות נשית" בביטחון של דיבור על שכר שווה, ייצוג בכנסת וכל דיבור "ריאליסטי" אחר. האנר-גיות של הרווי, דרך אגב, לא מפריעות לה כלל לפגוע על גבר לצדה, ואפילו על משפחה ("פרינג" – מדונה היא נייר הלוקמוס", דבר בשון, 1995).

הטקטיקה הפיטשונית הפוכה לכל טקטיקת דיון אקדמית או פרו-אקדמית מקובלת, הנשענת בבסיסה על עיקרון ההפרד ומשול. טקטיקת הדיון הרווחת היא הנחת זכוכית מגדלת ודיווח מושכל על היחסים הלא שוויוניים (המתבררים, אם לא נוצרים ממש מעצם הנחת העדשה), בין המוקד

המועצם והמוגבה לבין השוליים הסובבים אותו ביחסי נסיגה-הישאבות. מודל רווח נוסף הוא הזזת זכוכית מגדלת מנקודה X לנקודה Y ודיון ביחסים ביניהן (האם שתי הנקודות חולקות אזור שוליים זהה? האם הזמן שעבר בין X ל Y יצר פער עלילה? עיוות את הראייה הנכונה? איבד משמעות?). מודל נוסף הוא הנחת כמה זכוכיות מגדלת ויצירת רישות ביניהן (הקווים שנמתחו ביניהן הם גבולות בעלי משמעות/מתיחת קווים היא מעשה פוליטי). מודל אחר הוא זה של זכוכית מגדלת המביטה בעין (הממשות היחידה היא העין/הממשות היחידה היא האובייקט הנבחר להגדלה/הממשות היחידה היא הזכוכית/הממשות היחידה היא הדינ-מיות הערפול או הערסול של המעבר זכוכית-עין-אובייקט).

פיטשון מקיים מארג לולאתי של עין זבוב המתבוננת בשברי זכוכיות מגדלת, המתגלגלים באקראי, ללא סדר ניתן לשחזור, שגם מעצימים וגם ממזערים פרגמנטים, שמשמעותם היא סיפור על עיני זבוב מפוצלות המסתכלות בהם אך גם עוברות דרכם, כדי לשקף את חלוף הזמן או את טוטאליות המרחב. או את חלופיות המרחב ואת טוטאליות הזמן. זה האיון המוחלט או ההתממשות המוחלטת? זה אישי או פוליטי? זה רגשני או קונספטואלי? זה דתי או אנרכיסטי? זה פרטיקולרי או שזו האידאיה הפיטשונית? זו הלוצינציה.

בגיליון Essence מיוחד, שהוציא פיטשון לתערוכת מחאה על הטבח בחברון (גלריה בוגרשוב, 1995), גיליון של עמוד אחד, הוא כתב בין השאר: תערוכת מחאה? אני רוצה נקמה. אני רוצה כוח. שלום עכשיו בכיכר. חשבתי לבוא עם שלט משלי: שלום עכשיו. עכשיו. עכשיו. השמאל המתחסד... מתייחס לארמה כמו למוצר. מה הפלא שהמגשימים שנותרו הם מוטציות, מתייחסים לזעם כאל הורמון. אחריות פוליטית זה נרדף להפרדת האישי מהפוליטי ולפיכך זה נרדף לחוסר רלוונטיות נצחי ושיתוק... שיתוק יפה נפש. שלום עכשיו עכשיו עכשיו... אני רואה את האדמה אני רואה את הקדושה של חברון מתחת לדם מתחת למסחר של השמאל השפוי הנתמך במשקיעים שוירים באינדיאנים בדרום אמריקה. חברון היא עיר קדושה והשנאה שלי למתנחלים נובעת מחילול קודש בני זונות!!... מי יגן בנשק על עצי הזית? אתם מבינים?... מזיינת את השכל בפריוויוו בהעצב, נציגת השמאל התל-אביבי: קהות-חושים, ניוון, ריקנות, טמטום, שעמום, אלה שמצדיקים את הטבח ואלה שהוא פשוט לא הזיז להם, מי האויב? מי האויב?... מציאות מורכבת לא מחייבת עמדה פוליטית מורכבת, להפך...

למרות (למרות שהוא, כמובן, בגלל) הניוד חסר האלוהים בין סגנונות כתיבה, הלכי רוח, התחביר הבלתי נסבל עד בלתי קיים, ההתחשבות, הביקורת העצמית בצד ההתלהבות חסרת המעצורים, הקומפולסיביות, הסתירות הפנימיות והתחלת כל דבר "מבראשית", קיימת בטקסט תחושה הרמונית של "הרדה מתואמת למצב". אווירת הפאניקה והיריות לכל הכיוונים ("מי האויב?") – מלבד היותן מתואמות לסיטואציה חברתית-פסיכולוגית של פוסט-טבח ולסיטואציה חברתית-תרבותית של תערוכת

מפרסם מאמר נרחב במוניטין על הגליית אלפיים כפריים ערבים, תושבי כיס פאלוג'ה שבנגב הצפוני, בתום מלחמת 1948: פרסום ראשון מתוך מחקר מקיף על הגירוש והבריחה של התושבים הערבים במלחמה. > התיאטרון הצועני של משה איבגי נסגר לאחר חמש שנות פעילות.

מאי 14 > הנאשמים ברצח הילד דני כץ כופרים באשמות, וטוענים כי הודאתם במעשה נגבתה מהם בכוח. > 23 > מוגש כתב אישום נגד עשרים ושבעה חברי המחתרת היהודית. ההאשמות: רצח, ניסיון לרצח, חברות בארגון טרור. > 24 > פסטיבל קולנוע ראשון בסינמטק ירושלים. > 26 > פסטיבל תרבות פלסטיני בנצרת לציון 20 שנה להקמת אש"ף. > 28 > ועדת זורע, שנתמנתה לבדוק את פרשת קו 300, מוצאת כי שני מחבלים נתפסו חיים והוכו למוות לאחר מכן. > 29 > חדשות מפרסם תצלום שצילם אלכס ליבק, בו נראה מחבל קו 300 מובל חי בידי שני אנשי כוחות הביטחון, כנראה דקות ספורות לפני שהוכה למוות.

+ ראשי ש"ס בירושלים מחליטים בעצה אחת עם הרב עובדיה יוסף להינתק מאגודת ישראל ולרוץ לבחירות ברשימה נפרדת. > תת-במה, גלריה ועיתון אמנות אלטרנטיביים מתחילים לפעול ברחוב שינקין בתל-אביב. דורון רוזנבלום יכתוב על תחיית רחוב שינקין: "אולי יטענו שתחיית שינקין היא סתם תופעה חולפת. שתי גלריות, חנות שמאטס ומספרת כאסח אחת עדיין לא הופכים את הרחוב הזה לסוהו; בכל זאת נתפס שינקין כתנוחה נכונה". > רואה אור בנות חנוה, בנות לילית, מאת ברברה סבירסקי, על נשים מוכות בישראל (כמאה וחמישים אלף, לטענת המחברת). > תקליט ראשון של להקת משינה. > כולם היו בני חוץ מנעמי, מחזה סאטירי מאת יונתן להב ודניאל לפין, מועלה בצוותא על ידי תלמידי הסטודיו למשחק של ניסן נתיב.

יוני 7 > נדחית הבקשה הראשונה למשפט חוזר שמגיש עמוס ברנס, האיש שהורשע ברצח רחל הלר ונחון על ידי הנשיא. ברנס ימשיך לטעון לחפותו, אבל כל בקשותיו למשפט חוזר יידחו. > 17 > ועדת הבחירות המרכזית פוסלת את רשימת כ"ך בשל "אופיה האנטי דמוקרטי". כעבור יומיים תפסול הוועדה גם את הרשימה המתקדמת לשלום, בטענה כי היא אינה מכירה בישראל כמדינה יהודית ומייצגת את האינטרסים של אש"ף. אורי אבנרי, נציג הרשימה בוועדת הבחירות, מאשים את המפלגות הגדולות בקנוניה, שבמסגרתה סייעו זו לזו לסלק יריב העלול לכרסם בקולותיהן. > 28 > בג"ץ פוסל את החלטות ועדת הבחירות המרכזית ומתיר לשתי הרשימות הפסולות להשתתף בבחירות לכנסת.

+ ביקורת על ערב מוסיקה מזרחית בהיכל התרבות בהאבץ: "הלגיטימציה הגיעה להיכל התרבות. אחרי שגלי האתר מענטזים את ג'קי מקייטן ומייללים את 'לינדה לינדה' של חיים משה... אפשר לפצח את ההיכל, אפילו למכור קסטות בכניסה". > זמרי הקסטות מקליטים קסטות בחירות לרשימת תמ"י. בקסטה, המופקת על ידי האחים ראובני, מבחר משירי זמרי הקסטות בצירוף ניתוחים פוליטיים וחברתיים. > חסידות בעלז חוגגת הנחת אבן פינה למרכז עולמי גדול בירושלים. > רואים אור: לא לפבסום, מאת יאיר קוטלר, על פרשת לוינסון וקשר השתיקה העיתונאי סביב שחיתויות במשק ההסתדרותי; פונדק של ירמיה, רומן מאת בנימין תמוז; עושים אהבה בלשון, שירים מאת אילן שיינפלד. > עיב לבנה, תערוכת אדריכלות מודרנית בארץ-ישראל מוצגת במוזיאון תל-אביב; ארץ-ישראל 1984, תערוכה משותפת של פנחס כהן-גן ויגאל תומרקין, בגלריה מבט בתל-אביב. > מבארק ועד בוק, ערב "גל חדש" עם להקת סיאם במוזיאון תל-אביב.

יולי 23 > בחירות לכנסת ה-11: המערך מקבל 44 מנדטים, הליכוד - 41, המפד"ל - 6, התחייה - 5; ש"ס, המתמודדת בפעם הראשונה, זוכה ב-4 מנדטים, כמו המפד"ל וחד"ש, ש"י (עזר ויצמן), התנועה לזכויות האזרח ותנועת שינוי - 3 כל אחת, הרשימה המתקדמת, אגודת ישראל ומורשה - 2 כל אחת, תמ"י, אומץ וכך - מנדט אחד כל אחת. מאיר כהנא נבחר כחבר כנסת, ולמחרת יערוך "תהלוכת ניצחון" ברחובות העיר העתיקה בירושלים. מסתמן שוויון בין גוש הימין

'הדרך לעין חרוד', רומן אפוקליפטי מאת עמוס קינן, הוצאת עם עובד, תל-אביב.

ומתקיימת כמו־טפשות כמו־עיוורת לפרדוקס שביצירת פנזין של עמוד אחד, בעותק אחד (אוריגיןל. עשוי ביד. ציור). זה מאמר מערכת? זו קליגרמה? זה פלקט? זה סופרמן!

הסייסמוגרף האינטלקטואלי והרוחני של פיטשון תמיד מדהים אותי מחדש, והוא באמת השפיע על החיים שלי מאוד. בפעם הראשונה שדיברתי אתו הוא אמר לי שהוא אדם דתי. החרדש הוא אמר לי שאחרי כל הסיבובים, הדבר היחיד שעדיין תקף בשבילו זה אנרכיזם (כששאלתי אותו, מה לגבי פנתאיזם? הוא ענה: כן, כן). פיטשון הוא האדם היחיד שאני מכירה שמסוגל (כשיש לו סבלנות) להטעין במלים האלה משמעות ממשית, פרטנית, מגובה ומרופדת בחשיבה יצירתית רלוונטית בשביל מי שנולד אחרי 1967 להורים שמאלנים. הוא משתמש בכל סט המונחים שמרכיב את רעיון ה"אֶלְטֶרְנָטִיבְּקֶסֶס־לְהֶמוֹנִים". הסט מהווה ערכת עשה־זאת־בעצמך של פליטי המועדונים או תנועות המחאה (פאנק, אקולוגיה, אקו־פמיניזם, זעם, רעש, הוליווד, מניפסטו, רדיקליות, אוטוריה), כלומר: בכל הסט, שמי שמחזיק מעצמו קול ומתוחכם ואפ־טו־דייט כבר העלה מזמן לבידסם כאילו זה סט כלים לפסח. והוא משתמש בו יומיום בלי לפחד שהסט יישר, עם תקווה שהסט יישר, עם תקווה שהסט הזה יתאים ליומיום, לא באמצעות בליה סופית ומסמוס משמעות מוחלט, אלא מתוך אמונה שהיומיום ייכנע ויתחיל להיראות קצת יותר שפוי. לרגע נדמה שהוא משתמש בסט המונחים הזה כאנכרוניסט גא, אבל בעצם הוא עושה זאת בצניעות של מנחם, בדבקות של נשים בשחור (או להפך: נדמה שכמנחם גא, אבל בעצם בצניעותו ובדבקותו של אנכרוניסט. או כמעט ההפך מזה. או פשוט מאוד שונה מזה). הוא מביא לחזית שוב ושוב את היתוש באוזני הניינטיז כדי לשבש את ההילוך האוטומטי השלו ולתחבר אותן (את הניינטיז) מחדש, אינטלקטואלית ומנטלית, לעצמן. הוא עושה זאת כדי להזכיר לנו שהחזית היא הגיבור והיתוש הוא האנטי גיבור, והאוזניים הן שדה הקרב והכותב הוא הנשק; כדי לתחבר את עצמו אליהן בדרך, כבונס.

והבונס הוא כמובן המנה העיקרית – פיטשון כותב את עצמו. ויותר משהוא יוצר את עצמו, כמו כל יוצר חשוב (אנשים שואלים אותי: אבל מה הוא בדיוק עושה? על מה הוא בעצם כותב? מה התחום שלו בכלל?), הוא הוזה את עצמו הנוזלי בקול רם. זה לא כמו אמונה בשיח, לא כמו המחשבה שטקסט יגרום לפרפר ביערות הגשם להשיק כנפיים. כי הזיה זה לא דיון, והיא אינה מחויבת לקיים, לעכשווי, לעקרוני, לעובדתי, לביורפי, לאחראי, למדיומלי. ההזיה הפיטשונית לא טורחת להתמקח (רוב הזמן). מתקיימת בטקסטים שלו תחושה אוקיאנית־פוליטית חוצת מסלולים ומנתצת פסילים, הרואית ומאפסת ב־זמן, המדגימה שהלוחמה היא בחזית האחת שהיא חזות הכל (כלומר, הנצחיות והרגעיות הן אחת; האחת היא אשה). הוא יודע לאתר, בחושים מחודדים של קוראת ממולחת בקפה, הלכי רוח תת־קרקעיים, טריוויית־אמת מביכה שהיא ההפך משקרנות פי.סי, לזהות נושאים חשובים באמת. הוא לא יטריד אתכם עם גווייה חולה המונחת זה מכבר על שולחן הניתוחים,

אבי פיטשון ולהקתו בהופעה במועדון הגדה השמאלית 1989. ברקע הכרזה "לקח השואה – מלחמה בימין הקיצוני".

מחאה – מודגמות ברמה התימטית באמצעות איבוד התחביר הקונבנציונלי והערמת תלי מלים לפחות באותה מידה שקדחתנות כתב היד, הקרויה פנזין א־הוֹק (שנפתח במלים "יש כל מיני מאמרי מערכת..."), מדגימה את הפרנויה־עם־סיבות ברמה הפורמלית־אסתטית. לרגעים זה נראה כמו "אחדות הצורה והתוכן" הישן והטוב, אלא שזה בדיוק ההפך מזה, או כמעט ההפך, או פשוט שונה מזה מאוד. הריסוק הרב־מערכתי והרב־שכבתי אינו פנים־טקסטואלי או פנים־אמנותי. העיסוק באקטים שהם מלים, ובמלים שהן האקט עצמו, מבוצע באופן קונקרטי ונטול תיווך. זו עבודה תודעתית. ומלבד זה, מתקיימת אף בדיחה עצמית, הלעגה עצמית על הפתטיות שבעצם כתיבת טקסט מיליטנטי (טקסט מיליטנטי! האם הגדלת אותיות מאדירה את משמעותן או מעצימה את רפיונן? האם חריטתן בעט, עמוק יותר ויותר לתוך הנייר, מוסיפה נדבך לייאוש התחילי? למוטיבציה התחילית לכתיבתן?) לאירוע־תרבות בגלריה שממוקמת בלב תל־אביב ("קירעו את השלטים האפולוגטיים והישארו עם המקלות ביד"). מתקיים כאן גם הפרדוקס שביצירת פנזין לתערוכת אמנות בכלל ("הטמבלים הפרגמטיים של שני צדי המפה... אני לא שומע כל הערב אף מלה על אמונה. במה אתם מאמינים"),

עילית ללא ממשיכים: דורות מנהיגים בחברה הישראלית, מסה בסוציולוגיה פוליטית מאת יונתן שפירא, ספרית פועלים, תל אביב.

לגוש השמאל. ²⁴ מנשר חתום על ידי עמוס עוז, חיים גורי, ס. יזהר וא.ב. יהושע, קורא להקמת ממשלת אחדות לאומית, בראשות המערך. בתגובה למנשר מפרסמים נתן זך, דן מירון, מאיר ויזלטיר, יאיר הורביץ, מנחם פרי, יורם קניוק, אורי ברנשטיין ויהודית הנדל, מכתב שבו נכתב: "הקול הקורא שפורסם מעורר בנו רגשי תיעוב ושאת נפש בלבד. הקורא לברית בין איש הדמים לבין בן התרבות... אינו אלא טועה ומטעה". ³⁰ עשרים צעירים אתיופים מאיימים בהתאבדות, בשל דרישה כי יעברו טקס גיור לחומרה להסרת כל ספק לגבי יהדותם.

+ התנועה הקיבוצית המאוחדת מחפשת דרכים להתמודדות עם גל של חזרה בתשובה בקרב בני קיבוץ צעירים. < בקולנוע מוקרן הסרט כאסם, בבימוי חיים גיל, על פי תסריט של אהרן בכר: על עולם החיים של הזמר המזרחי. < רואים אור: באמצע הבומם, מאת חנוך ברטוב; אמת אבובה, סיפור בלשי מאת אבי ולנטין; אורפא, שירים מאת יונה וולך; אנטי מחיקון, שירים מאת נתן זך; תרגום עברי של האתיקה הפרוטסטנטית ברוח הקפיטליזם, מאת מכס וובר, עם מבוא של ש.1. אייזנשטדט. < תקליט חדש לעופרה חזה, שירי תימן.

אוגוסט 8 < משה ארנס, שר הביטחון בממשלת המעבר, מאשר את הרחבת ההתנחלות בלב חברון. ¹² מאות אלפי צופים בהופעת האיחוד של להקת כוורת בפארק הירקון. ¹³ מגעים להקמת ממשלת אחדות לאומית. < ח"כ מאיר כהנא מסרב להישבע אמונים לכנסת על פי הנוסח המקובל של השבעת חברי כנסת. ²⁰ נפתח שבוע המורשת הפלסטינית בטייבה. < ²² מוגש כתב אישום נגד ארבעת הבנקים הגדולים וראשיהם באשמת ויסות מניות הבנקים, ובאשמת עבירה על חוק ההגבלים העסקיים. < ²⁹ ח"כ כהנא בא לאום אל פחם כדי "להודיע לתושבי הכפר שעליהם להסתלק"; התושבים מגיבים בהפגנות והתפרעויות. < מוקם ועד פעולה ציבורי למען עצורי המחתרת היהודית.

+ יוצא לאקרנים חייל לילה, סרטו של דני וולמן, הבוחן את הקשר שבין צבא, אלימות, מין וגבריות בחברה הישראלית. < רואים אור בעברית: אלה שבטי ישראל, מאת סמי מיכאל: 12 שיחות על השאלה העדתית; סוף דבר, הרומן הלא-גמור של יעקב שבתאי, שנערך על ידי אשתו, עדנה שבתאי. < רואה אור בערבית: ציפורי נוה תרצה - פלסטיניות בכלא נשים בישראל, מאת וליד אלפאהום.

ספטמבר 9 < מפ"ם פורשת מהשותפות עם המערך, על רקע התנגדותה להקמת ממשלת אחדות לאומית. יוסי שריד פורש ממפלגת העבודה, בשל אותה סיבה, ומצטרף לרצ. ¹³ מוקמת ממשלת אחדות לאומית, מערך-ליכוד, על בסיס הסכם רוטציה בין שמעון פרס, שיכהן ראשון כראש ממשלה, ליצחק שמיר, שמתמנה לשר החוץ וסגן ראש הממשלה. יצחק רבין - שר הביטחון, יצחק מודעי - שר האוצר, אריאל שרון - שר המסחר והתעשייה. אמנון רובינשטיין - שר התקשורת. סילבי קשת בדיעונו אחרונות על הצטרפות רובינשטיין לממשלה: "זכרנו לך ששינוי קמה כתנועת מחאה, לא תיארנו לעצמנו שנצטרך למחות נגדך". ³⁰ שמונה מאות אסירים ביטחוניים שובתים רעב בכלא שכם בתביעה לשיפור תנאי הכליאה.

+ תוצבת הארץ, תערוכה רטרוספקטיבית של כרזות האמן דוד טרטקובר, במזיאון ישראל. < מאחזי הסובבים, סרטו של אורי ברבש ורודי כהן, עם ארנון צדוק ומוחמד בכרי, זוכה בפרס הביקורת בפסטיבל ונציה. הסרט עוסק בקונפליקט היהודי-ערבי בין חומות כלא ישראלי ומספר על אסירים יהודים וערבים המתגברים על האביה ביניהם ומתאחדים למאבק נגד שלטונות הכלא. < יצחק בן-אהרן על הצטרפות המערך לממשלת האחדות הלאומית: "זוהי שותפות מסרסת ומעוותת כל ערך וטעם... אין זה מן הנמנע שמפלגות העבודה והליכוד עשויות להתקרב לכלל התמזגות". < מופיעים: עלי עשב, שירים מאת וולט וויטמן, בתרגום שמעון הלקין; שיבה פסוקה, שירים מאת זלי גורביץ. < סרט חדש של זאב רווח, ספר נשים. < פאסטובל, מחזה מאת יהושע סובול, בבימוי גדליה בס, בצוותא: לילה מטורף בחיי זוג עם ליאורה ריבלין ויוסי פולק. < סיפור אהבה בשלושה פרקים, מחזה מאת הרווי פיינרשטיין, בבימוי אילן רונן, בתיאטרון בית לסין: מאבקו של הומוסקסואל על זכותו לחיות בכבוד.

שהסימפטומולוגיה שלה נתונה, הדיאגנוזה מצויה וכל שנותר הוא לתפור אותה "כמו שצריך". הוא ימציא מחלה חדשה, שלא תבינו איך חייתם בלעדיה עד עכשיו:

אני יכול ללכת במסלול הבטוח בקשר לזה, ולומר: ברור שצריך לבטל את הצפירה ביום השואה. אוסף הטיעונים הרדיקליים הנוקבים בנידון יחזיק עוד שתי שורות ברשימה הזו: הטקסיות הטוטלטרית הזאת שייכת לעבר, אין מקום לאבל-בפקודה בחברה דמוקרטית שיוצאת מתוך הנחה שאזרחיה הם אנשים חושבים, ובהתחשב בכך שמערכת ההנצחה הממלכתית בכללותה, גם על חלקיה הוולונטריים לכאורה, נתונה בצל ביקורתי כבד. אבל תשובה יותר כנה מצדי לשאלה הזו תהיה: כל זמן שאין לי ילד שהולך לבית ספר, איני דונט גיב א פאק, וגם אם יהיה לי ילד, אני אחכה שהוא יחזור הביתה מהטקס ונצחק יחד על איך הילדים שרוצים שיאהבו אותם עמדו על הבמה בז'אקט מאובק וטלאי צהוב מבריסטול ומלמלו: זו היתה הנעל של אחותי... של אחותיי... (זמן תל-אביב, 2.5.1997).

כך פותח פיטשון רשימה על יום השואה, וסוגר עניין בקלילות עם מה שיצריך מאה מאמרים בהאבץ ומאה שנות "פוסט" לפחות. הוא מדבר על האופנים הדיסטופיים של הסוציאליזציה בארץ הזאת, ועל האופנים האישיים-סודיים בהם אנשים לומדים ריגושים מיניים מהם; ולהזכיר כמה כל זה משעמם, בנאלי, מנכר, חשוף, מייגע, מביך, משעמם.

רוב קוראיו של פיטשון – שרואים בו "פאנקיסט-אנרכיסט" מיליטנטי (כלומר, "לא מאורגן"), ואת ה"פאנקיזם-אנרכיזם" רואים ככאוס (כלומר, כ"ארגון רע") ואת הכאוס לא רואים בכלל (או שרואים בו "ארגון לא טוב") – רואים בו גם רגשן מתלהב, הקופירייטר של המהפכה. מיעוט שבמיעוט נשאר די זמן כדי לתת להומור העצמי, היבש והדכאוני, להתחיל לפעפע בין השורות, כמו כיבוש נאור. המיעוט שעובר את חשבו-נות הנפש העצבניים, מרובי סימני הקריאה וחובקי העולם, מגיע לסרקזם הדק ומלא האומה, ומשם לחושניות גדולה, רטובה, רועדת, לבנה-וורודה ונקייה, חריפה ממי ורדים שמעלים דמעות בעיניים כמו האשורה שאכלתי אצלו פעם. שמחה-מיליטנטיות-זעם הוא המשולש שווה-השוקיים, הטריאדה הפיטשונית, המודעקת מכל טקסט ואקט, פריים או פונט, תזמון והקשר. זה אינו האקסהיביציוניזם של הרדיקל שנשאר לבד בשיחים וצועק אלינו משם: "הי, חכו לי", למרות שבתערוכת היחיד שלו, "סך הכל", שאצרה אילנה טננבאום בגלריה בורוכוב, הוא פרש על הקירות את "קורות חייו" הכתובים והמצולמים ופתח את ביתו המבולגן לקהל (פיטשון 1994). זו לא החשיפה העצמית של הצדיק האוטורי, שאת מלאכת הקודש שלו ה"אחרים" מתמהמהים לעשות (ובעצם, אף פעם לא עזבו את השיחים; אנחנו עדיין יושבים בהם חבושים בקסדות וירטואל ריאליטי ונאבקים עם פיטשון שלא יוציא לנו את הפלג). זו גם לא הצדי-קות המרטירית של מי שהתנדב להיות סמן, חריג, ליצן, שופט בשער, יחיד מול טנק, משורר. אני בטוחה שלמשגה התדמיתית הזו שותפים דורות עם קארה וכוסית קוקטייל ונערים עילגים ומטושטשים, שנתקעו על

הרולרליידס אחרי שתיים-עשרה בלילה, בתל-אביב, בלי כסף. "משגה תדמיתית", דאגת-יתר לענייני התדמית, הוא סוג כשל ששתי קבוצות פרובינציאליות אלה מוטרדות ממנו באופן דומה להבין. שתי הקבוצות אוזחות במושג "משגה תדמיתית" כבאמצעי המניעה האחרון עלי אדמות כנגד הטריאדה שלעיל.

הריסוק השמח של האני-הפסיכולוגי (והצבת המלה "זעם" או המלה "נשמה" במקומו, למשל), והמעשים המגונים בתכלית, האיקונוקלסטיים, התהליכיים, נטולי הגבולות והמוטר הבורגני, ההדוניסטיים והארסיים, חסרי התואם, האוטנטיים והארס-פואטיים, החילוניים והספקניים – להכעיס שפיטשון מבצע במושג "יודיו" במסגרת התערוכה "סך הכל" מן הראוי שיילמדו לבגרות. פרוצדורת הפעולה שלו – תלייה הטרוגנית של "צילומי כל הזמנים" משלל אירועים פרטיים-פוליטיים, במצלמות, בצבעים, בגדלים, ברמות דהייה משתנות, בצד פתיחת ביתו לקהל – היא מחלף רבי-ערוצי וסימולטני המדהיר שיעורים באזרחות, בתקשורת המונים, בעיצוב פנים ובפסיכולוגיה התפתחותית (וכמובן, בצילום ובפילור-סופיה). במכניקת הקוונטים ובאנתרופולוגיה (וכמובן, באמנות פלסטית ובמוסיקה).

טכניקת הווידוי מניחה אותנטיות של הדובר, בייחוד כשמדובר בערוצים תאבי אקספרסיה כטורים אישיים, מניפסטים ותערוכות אמנות. אנחנו מורגלים לפענח את הפרישה האורכית המתייסרת (השתלשלות העלילה, הכרונולוגיה, הביוגרפיה, עצם מלאכת התייעוד, או בקיצור – את הנרטיב הקוהרנטי) ולחלץ ממנה משמעות אופקית (מבנה אישיות, לקח, סיבתיות, מטרות, הצלחה או כישלון, אוניברסליזציה מנחמת, אמפתיה או כל אפקט רגשי אחר; ובייחוד – אותנטיות). אפשרות נוספת: אנו מורגלים לזהות אבסורדים או פרדוקסים, אי-שקיפות חלולה ומתענגת של הטקסט, טיולי "בין הזמנים" וקיפולי מרחב, במבנים סמנטיים או אסתטיים מסוימים (למשל, בשנייה או ביצירה פנטסטית, במראות וצלליות, או בקיצור – בסימנים "מתוודים", בסימנים המצהירים על עצמם כמלאכותיים וסינתטיים). המנעד בתערוכה אינו זה הקלאסי, של סיפור פואנטה שבו מתהפכת האותנטיות בדקה התשעים ומתבררת הפיקציה, המחייכת בלעג אל תמימותנו. המנעד שלה סכיופרי בהרבה. היא באמת קוונטית. היא תמיד היתה שתיהן: הוכחה דוקומנטרית לחיים שלמים של זעם-אהבה-רדיקליות (מהפכת הצטעלעך) והנכחה קונקרטי, חד-ממדית, של מבנה ארכיוני בלבד, של ניירות נטולי עבר. זה החיבוק-העצמי שלו את הבעה העלובה של ה"פאנקיסט-אנרכיסט", וזו גם ההלעגה שלו, החדה כתער, על חיבוק הדוב של "עולם האמנות" את הבעה הזו, כחבק היאפי את האום כולתום. זו ההתרפקות הנוסטלגית על התלקחויות הרגע, צילומי הסנפשוטס, הקומיקסים, הלהקות, החברים, האירועים, הזמנים האחרים, וזו המפוכחות המרירה ביותר כלפי "ההיסטוריה האלטרנטיבית", זו שמורכבת מסיפורי רשומון של מיעוט בעל זיכרון סלקטיבי, וגם מכל מה שלא נוכח, חסר השם והייצוג, המתקיים בין השורות כרווח (נקי) בלבד. האם הארכיון הוא כישלון החיים או שהוא

ג'טו', מחזה מאת יהושע סובול. כרוזה להצגה בבימוי גדליה בסר, בתיאטרון העירוני חיפה.

אוקטובר 15 < מתפרסם מדד יוקר המחיה לחודש אוקטובר: שיא חדש של 21.4 אחוזי אינפלציה. המשק נכנס לסחרור אינפלציוני; שיעור האינפלציה השנתית נמדד במאות אחוזים. 22 < פלסטיני תושב דהיישה רוצח שני סטודנטים שטיילו על יד מנזר כרמיזן. 28 < חייל בחופשה יורה טיל לאו לעבר אוטובוס ערבי בירושלים, הורג נוסע אחד ופוצע עשרה. + ג'וני שב משדה הקרב, על פי מחזה של דלטון טרמבו, מוצג בצוותא, בביצוע איציק ויינגרטן ובימוי אילן אלדר. ח"כ אהוד אולמרט טוען שיש למנוע את העלאת המחזה, מאחר שהוא בוגדני ופוגע במורל. < עדות מאונס, סרטו של רפאל רביבו, עם ענת עצמון ואורי גבריאלי. < מלחמת טריה לא תהיה, מחזה מאת ז'אן ז'ירודו, בבימוי מיכאל גורביץ, בתיאטרון חיפה. < איש הפיל, מחזה מאת ברנרד פומרנץ, בבימוי מיכה לבינסון, בתיאטרון באר-שבע. < רואה אור: כאן – אמנות ישראל, מאת גדעון עפרת: מסות על הישראלי שבאמנות הישראלית. < הישרדות, תערוכת רישומים של רחל שביט, במשכן לאמנויות עין חרוד. < קטסטופה, תערוכה בתיאטרון ירושלים: אמנים ישראלים על חרדה, מלחמה וחורבן; אוצר: גדעון עפרת. < ישעיהו ליבוביץ בהאבץ (5.10): המדינה אינה ערך כשלעצמו, אלא כלי לשם הבטחת חיים בצוותא; הלאומיות היא עובדה שאין בה משמעות ערכית; הלאומיות המאדירה את המדינה היא דרך המובילה מן האנושיות לחייתיות.

נובמבר 1 < סטודנטים ומרצים בטכניון מפגינים נגד החלטת ההנהלה להקל בתנאי הקבלה של סטודנטים ששירתו בצבא באמצעות מתן נקודות זכות. סנט הטכניון יפסול את ההחלטה. 9 < הרב לוינגר מתיישב בלב מחנה הפליטים דהיישה, התושבים מתלוננים על אווירה של טרור ופחד. 10 < צעדת מחאה של תנועת יש גבול בתל-אביב נגד המלחמה הנמשכת בלבנון. המפגינים נושאים 622 לוחות קלקר לבנים, כמספר הנופלים בלבנון. 12 < סטודנטים מונעים מנציג הפלנגות הנוצריות להיכנס לאוניברסיטה העברית בירושלים, לשם הוזמן על ידי תא אופק של המערך. 29 < מכתבי איום עם כדורי רובה נשלחים לראשי העיריות אום אל פחם וטייבה על ידי תנועת כך: "יש לנו כדורים לכל הערבים, בקרוב יחדור כדור את ראשך".

+ רואים אור: שופרא – עיתון ישראלי לספרות והגות, בעריכת אילן שיינפלד; איגרא: אלמנך לספרות ואמנות, בעריכת דן מירון ונתן זך. מירון מבקר את נעמי שמר והצרכנים של שירה, ש"משתמשים בה כמו מורפיום"; וכבר בהתחלה, שירים מאת משה דור. < יורם קופרמניץ מציג עבודות חדשות בגלריה אחד העם 90. במחזיאון תל-אביב תערוכה רטרופקטיבית ליוסף זריצקי. < גדעון גכטמן מציג בגלריה מבט. < יהודית רביץ יוצאת במופע ותקליט חדש, בן המשי. < עתליה, סרטו של עקיבא טבת: סיפורן של שתי דמויות חריגות בנוף הקולקטיבי של החברה הקיבוצית. < משחזר הסכנים הסיני, עיבוד של דן הורביץ למחזה יצחק של נסים אלוני, בבימוי עודד קוטלר, במרכז לתיאטרון נוה צדק. < פסטיבל הג'ז הישראלי הראשון נערך בבית אבא חושי בחיפה.

דצמבר 1 < חיפושים אחרי החיילת הנעדרת הדס קדמי. כעבור שבועיים תתגלה גופתה ביערות הכרמל. הסברה: רצח "על רקע לאומני". 5 < מבצע גדול של המשטרה לחיסול תחנות פירטיות של כבלים, הערכות מדברות על 100 תחנות שפועלות בכל רחבי הארץ ומתרבות בקצב מהיר. 15 < משבר ממשלתי: שר הפנים, יצחק פרץ, מאיים להתפטר על רקע משבר בין המפד ל"לש"ס על השליטה בתקציבי המועצות הדתיות. 16 < הסתיימו 11 ימי שביתה בעיריית תל-אביב והחל פינוי אלפי טונות אשפה שהצטברו ברחובותיה. 18 < עשרים אלף משתתפים בהפגנה בכפר אכסאל במחאה על כניסת צעירי חרות אליו. < פועלי בית החרושת לטקסטיל אתא מפגינים מול בניין עיריית קרית אתא נגד הכוונה לסגור את המפעל בסוף החודש. 23 < ישראל 84 – דמוקרטיה במשבר, כינוס של חוג "פורום מרצים" מאוניברסיטת תל-אביב. 25 < התפרעויות בכפר שלם בעקבות הריסת מבנים לא חוקיים על ידי עיריית תל-אביב. < בהצבעה חשאית מחליטה הכנסת להגביל את חופש התנועה של הרב כהנא. 31 < שיעור שיא של אינפלציה שנתית: 374 אחוז. + רואים אור: עילית ללא ממשיכים – דורות מנהיגים בחברה הישראלית מאת הסוציולוג יונתן שפירא: הסבר לכישלון

סמן התקווה? האם הוא הוכחה לכך שהחיים נחיו, ולפיכך חיים ולפיכך יחיו תמיד כ־present continuous של התודעה ההלוצינטורית-פוליטית של הוגיהם, או שהוא מבנה המדגים את פערי הספקולטיביים הלא-מיוצגים (והאם הפערים הם "החיים"? והאם חיים אלה ניתנים למשמע רק בהיותם אינדקסים למבנים מנכיחי פערים?) האם התערוכה היא מפעל להנצחת האספנות האובססיבית ומלקטת הזהות של פיטשון, או שהיא הדגמת תעוזה צורנית, המתקיימת גם כאנלוגיה נגדית וגם כהבדל מעקרון ה־in וה־out של ארכיונים מסורתיים (של מוזיאונים)? האם הארכיון מסוגל להכיר את פיטשון? האם הבית שלו מאכלס אותו? האם האסתטיקה הברוטלית, הבסיסית, חסרת ההיררכיות והכיוונים הפועלת כמחלף בין־כוכבי בלתי אמצעי ונטול עכבות, תיווכים ותאריכים, מכירה בוז כמו כל "סך הכל", האם התוצאה מזכה את יוצרה ובמה היא מזכה אותו? ממה? האם השידוכים הסכיזופרניים הלא־ימאנו בין "בעיות אישיות" לבין "סדר היום הציבורי", שפיטשון משרך בדיוק כירורגי של אמן חרקירי ושאני קוראת כבדיחה פרטית המיועדת אלי – האם שידוכים אלה הם שיטה? הם כנראה שיטה לצרוח צרחות אימה בחלל ריק.

נספח: אבי פיטשון, העובדות היבשות

1988–1988: תנועת "רעות" (רוב הפעילים הפוליטיים מצדיקים את הדעה הקדומה שיש כלפי ההתעסקות בפוליטיקה, שעומדת בסתירה למיזוי עצמי ונתפסת כמרטיריות פתטית ומשעממת, "אמא שלחה חומר חיטוי". ראינו עם רורברגר, בעיב, 30.4.1993).

1987 נובמבר: "מכתב השמיניסטים".

1988: "החופש הגדול"; "נוער אנרכו־פציפיסטי" (99 אחוז מהאלימות מאורגנים על ידי מדינות ב"אופן חוקי" ו"דמוקרטי" או לא דמוקרטי. האנרכיה האיומה הזאת, זה מה שעושים עכשיו אנשים (ופה ושם גם נשים), שבריות אחרים הצביעו בעדם בקלפיות. המדינה יוצרת אלימות ואינה מונעת אלימות! היא סתם מענישה את כל מי שאינו עושה אלימות ישירות בשבילה ושיטות הדיכוי שלה גרועות מן הבריות שהיא מענישה... ואין זה משהו אוטופי ומזר, שכולנו נגור בקמונות, נאכל שורשים ונשיף קרשים כל היום, זה הרבה יותר כיף מזה!") מתוך המניפסט: "אנחנו אנארכיסטים (וואלה!)" 1990.

1988–1991: להקת נ.מ. ("אנחנו ארבעה פאנקיסטים לשעבר, מנגנים, עדיין, פאנק מסורתי חזק, עצבני, פרימיטיבי, ועם זאת שמח בחלקו"; "ההגשמה העצמית עדיפה על הטירוף אבל הטירוף עדיף על הבינוניות") עם ניר מטרסו, ניר עופר, אלי גולדווסר. מתוך המניפסט: "נ"מ נון מס דָד [ערבית]", מאי 1989.

1988 ועד היום: כתב בעיתונים: צומת השרון; סטודיו; מלחמת המלים; אבק; זמן תל־אביב; תל־אביב; דבר ראשון.

1989–1992: הגדה השמאלית, הופעות של הרכבי שוליים, תיאטרון שוליים של קבוצת הגדה השמאלית (ערב פנו, אינטרנוו), עם צ'אד לנסנר ("אין אנו מעוניינים להגביל מראש את קהל היעד שלנו, ולכן כל

האירועים שנקיים יסתיימו בזמן בו עדיין פועלת תחבורה ציבורית").
1991–1992: דה־מיתניסרינג ארטסט. הצגת יחיד שכתב, ביים, שיחק. 15–20 הופעות.

1992–1997: להקת נשרפת ("האקורדים מבטלים את פער הזמן שבין ההבנה לפעולה") – הרכב רוק בומבסטי עם ערן ויינשטיין, יריב פרלמוטר ואופיר ספאק.

1993 החל מדצמבר: Essence – פנזין של שבעה גיליונות (שוליים מיליטנטיים; אמנות, דת, אנרכיזם, הטבח בחברון, וודסטוק 2 ונועה ד. צנוורה, מיינסטרים ושוליים, פציפוזם ואלימות, תיעוד פאנל פוליטי בגדה השמאלית, עותק יחיד מתנה לאורנה).

1994 מארס–אפריל: סך־הכל – תערוכת יחיד בגלריה בורוכוב ובבית של פיטשון.

1994: תערוכת בנגרשוב, הבחוב. ענדפי יצוא הדבקה פיראטית ברחוב של כרוז ובו שיר ותמונה: "הבה נתפלל למען הקדוש ואנונו/ הנלחם על צלילות־דעתו־בתא־הבידוד/...אהוב את הזמן, מרדכי/ אהוב את הזמן, מרדכי/ קח את הזמן, מרדכי/...הידע בראשו, אהבת/ החיים וסודות־האטום/ של הכור וסודות־האטום/ של האידיאה הם כווירוס/ חתרני באוויר, באוויר/ ממש".

1996: חשיפה בפולח, תערוכת זוכי קרן סנדרה גייקוברס לצילום (תיעוד הופעות של פלסטיק ונוס וצ'מבהוומבה).

1998: מצבים קיומיים, גלריה קמרה אובסקורה. אוצרת: הדס מאור.

1998: עיב, תערוכה קבוצתית, גלריה עמי שטייניץ.

Compound – הרכב עתידי – יש כבר מניפסט וטישרט. חסרה רק המוסיקה; "Gesamkunstwerk – קעקוע. מעל הפיטמה השמאלית. כחול.

גליה יהב – תל־אביב

'אמנים פלסטינאים וישראלים נגד הכיבוש
ובעד חופש הביטוי'. קטלוג לתערוכה,
1985.

1984 ולעליבות הדור השני של מנהיגי תנועת העבודה, שלא הוכשרו כראוי לתפקידים; היענות הכלה, רומן מאת משה שמיר; הערצת הקדושים בקרב יהודי מרוקו, מחקר מאת יששכר בן עמי; על המלחמה – מסה פילוסופית, מאת גרשון ווילר. < איכויות מצטברות – דו מימד, תערוכת חתך של הציור הישראלי בשנים 1982–1984, במוזיאון תל אביב, בהשתתפות כשלושים אמנים, ביניהם: לארי אברמסון, גבי קלזמר, נעמי סימנטוב, דגנית ברסט, ציבי גבע, יאיר גרבז ואורי ליפשיץ. אוצרת: שרה ברייטברג-סמל. < קבוצת התיאטרון של נוע צדק מעלה מחדש את היה היה פעם בערבות הנגב, מאת יגאל מוסינזון. < ביקודו של גינסגס כהן, מחזה מאת מיכאל כהנא ובבימויו, בתיאטרון בית לסין: קצין אס.אס. הנרדף על-ידי דמותו של קומיקאי יהודי שהוציא להורג. < פנקס, מחזה מאת אהוד בן סעדיה ובבימויו, בתיאטרון הסימטה: סיפור של טירוף שכונתי. < עפרה צימבליסט ויונה וולך בתערוכה משותפת בגלריה שרה לוי.

1985 ינואר 1 < בנתיבות מתקיימות חגיגות במלאת שנה לפטירת הבאבא סאלי. מאה וחמישים אלף איש פוקדים את קברו ובעיריה פורחת תעשיית מזכרות וקמעונות. סמי מיכאל מגיב בעל המשמר: "סמל למזימתה של מנהיגות חסרת ערכים לסגור את העדה המרוקאית במכלאה של בורות". 2 < מוצג דגם מטוס הליבא. 10 < תערוכת אמנים פלסטינים וישראלים נגד הכיבוש ובעד ביטוי חופשי, בשיתוף הוועד לסולידריות עם אוניברסיטת ביר זית, מוצגת במקביל בגלריות תת-רמה, אחד העם 90 ודביר בתל-אביב. כתבה העת נקודה (4.85) ישאל בתגובה לתערוכה: "כיצד הסכימו ציירים ישראלים מהשורה הראשונה [להציג]... לצד ערבים המציגים בליל של קיטש, נופים מתקתקים וכרזות שיטנה נגד המדינה". 14 < הממשלה מחליטה על הוצאת צה"ל מלבנון בשלבים, תוך שמירה על רצועת ביטחון מצפון לגבול הבינלאומי, באחריות צבא דרום לבנון ובגיבוי צה"ל. השלב הראשון של הנסיגה יתחיל בתוך שבוע. < חרם חרדי על בנק לאומי עקב שותפות הבנק בבניית בית מלון בטבריה, בשטח שנמצאים בו קברים עתיקים של יהודים. אחרי משא ומתן ממושך, יימצא פתרון באמצעות הקמת "ארובות טומאה". + פרסום רשמי ראשון של הסוד הגלוי על העלאת יהודי אתיופיה, "מבצע משה". דו"ח המופץ בין הגורמים האחראים על קליטת העולים מאתיופיה, מזהיר כי גורמי הקליטה חוזרים על המשגים שנעשו בקליטת בני עדות המזרח בשנות החמישים. < מופיע מקום, כתביעת לשירה, בעריכת חזי לסקלי, אלון אלטרס, אלי הירש ורובי שונברגר. < רואים אור: ספר האגסים הצהובים, שירים מאת פנחס שדה; ספר האפשרויות, מאת דוד אבדין; מפיטורי הרמ"א עד פירוק הפלמ"ח: סוגיות במאבק על ההנהגה הביטחונית, 1948, מאת אניטה שפירא. < מחכים לגודו, מאת סמואל בקט, בבימוי אילן רונן, עם יוסף אבו וורדה, מכרם חורי ודורון תבורי, בתיאטרון חיפה. המחזה מוצג במקביל בערבית ובעברית. בגירסה המקומית שני הנוודים הם פועלים פלסטינים.

פברואר 9 < ח"כ מתי פלד ומוחמד מיעארי נפגשים עם יאסר ערפאת בטוניס. 16 < חברי הוועד לסולידריות עם אוניברסיטת ביר זית מפגינים במחנה הפליטים דהיישה, בקריאה לרב לוינגר לצאת מהמחנה. 17 < על רקע דרישתם של רבנים אשכנזים לגיור מחמיר ליהודי אתיופיה מצהיר הרב עובדיה יוסף כי הללו יהודים גמורים: "אם האשכנזים לא רוצים לחתן את יהודי אתיופיה, שיבואו אלינו, הם יהודים כמונו". 18 < שני קציני צה"ל נהרגים במארב מחבלים בלבנון. הפיגועים נגד חיילי צה"ל הנסוגים בלבנון הם עניין יומיומי. 20 < כותבת ראשית מאשים את פרקליטות המדינה ב"מריחת" החקירה בפרשת קו 300 ומשיב את הפרשה לסדר היום הציבורי. 28 < ארבע מאות עובדים מפוטרם ממפעל אתא המתמוטט.

+ אליקים העזני בנקודה על הנסיגה הקרבה מלבנון: "אם נמנה את כל מכשולות המלחמה שלנו בלבנון נגלה שכולן נבעו ממקור אחד: לא היינו מוכנים להילחם את המלחמה הזאת 'בכל הכוח והעוצמה', לא שאפנו לנצח ב'כל מחיר'". < מתפרסמת פרשת בלאס: הסתבכות של התנועות הקיבוציות, התק"מ והקיבוץ המאוחד, בהלוואות בשוק האפור. < צילומי עבודות של פנחס כהן-גן מוצגים בגלריה תת-רמה. < מכל מקום, תערוכה קבוצתית בגלריה גבעון, עם מיכה